

Pidä Saaristo Siistinä ry:n toimintasuunnitelma 2025

Sisällys

- 1. Pidä Saaristo Siistinä ry lyhyesti s. 3
  - 1.2 Hallinto s. 4
  - 1.3 Henkilöstö s. 4
  - 1.4 Pääteemat vuodelle 2025 s. 4

- 2. Ympäristöhuoltotyö s. 6
  - 2.1 Toiminta-alueet rannikolla s. 6
  - 2.2 Toiminta-alueet Järvi-Suomessa s. 9
  - 2.3 Toiminta-alue Ahvenanmaa s. 11

- 3. Rantaroskamonitorointi s. 12

- 4. Siisti Biitsi -rantojensiivoustalkoo-ohjelma s. 13
  - 4.1. Siisti Biitsi -kummikouluohjelma s. 13

- 5. Roope-satamaohjelma s. 14

- 6. Ympäristöprojektit s. 15
  - 6.1 Käynnissä olevat projektit s. 15
  - 6.2 Haussa olevat s. 18

- 7. Viestintä s. 19
  - 7.1 Kampanjat s. 21
  - 7.2 Tapahtumat s. 21
  - 7.3 Roskienkeruuvene Roska-Roope s. 22

- 8. Yhteiskuntasuhteet, yhteistyökumppanit, jäsen- ja varainhankinta s.22

- 9. Vaikuttavat verkostot s. 24

1. Pidä Saaristo Siistinä ry lyhyesti

Pidä Saaristo Siistinä ry (PSS ry) on valtakunnallinen ympäristöjärjestö, joka edistää konkreettisin teoin meri- ja järviuonnon hyvinvointia. Tavoitteenamme on luoda edellytykset kestäväälle vesillä liikkumiselle ja luoda yksilölle mahdollisuudet toimia ympäristön kannalta oikein ja vastuullisesti.

Vaikutamme myönteisesti vesistöjen tilaan myös monipuolisella tutkimus- ja ympäristökasvatustoiminnalla. Ympäristökasvatuksella haluamme muuttaa sekä ihmisten ajattelua että käyttäytymismalleja. Kansallisen ja kansainvälisen hanke- ja projektityömme tavoitteena on, että vastuulliset ja ympäristön kannalta parhaat toimintatavat ovat luonnollinen osa vesistömatkailua.

Työmme vesiympäristön hyväksi koostuu kolmesta osa-alueesta:

- konkreettinen ympäristöhuoltotyö saaristossa ja järvillä
- ympäristöviestintä
- ympäristöprojektit

Visio

Haluamme, että jokainen voi nauttia ja virkistyä Suomen vesistöjen äärellä tulevaisuudessakin.

Olemme maamme johtava kestävä vesistömatkailun asiantuntija, mahdollistaja ja kehittäjä.

Olemme arvostettuja merellä ja sisävesillä.

Toteutamme käytännön ympäristötekoja ja johdamme ympäristötyötä alueilla, joissa ihmisen vaikutus vesistöihin on nähtävissä.

Arvot

Ratkaisukeskeinen – Kun havaitsemme ongelman, etsimme siihen ratkaisun.

Edistyksellinen ja rohkea – Olemme kehityksen suunnannäyttäjä.

Ennaltaehkäisevä – Työmme kautta ehkäisemme ympäristöhaittojen syntymistä.

Vastuullinen – Huolehdimme jäsenistämme, toimintaympäristöstämme, työntekijöistämme, yhteistyökumppaneistamme ja tukijoistamme.

Strategiset tavoitteet

Yhdistyksellä on selkeä rooli suomalaisessa yhteiskunnassa vesiympäristöön ja vesistömatkailuun liittyvissä kysymyksissä | Yhdistys on edelläkävijä saaristoalueiden jätehuollossa ja jätevesien käsittelyssä sekä ravinteiden ja materiaalien talteenotossa ja kierrättämisessä.

Yhdistyksen jäsenmäärän kasvattaminen ja rahoituspohjan laajentaminen | Yhdistyksen potentiaaliset jäsenet tavoitetaan ja yhdistyksen monipuolinen tukeminen mahdollistetaan. Yhdistyksen asiantuntijuus ja osaaminen tunnistetaan, ja se tuotteistetaan yhteiskunnan tarpeisiin ja rakenteisiin sopivaksi.

Projektien kautta kerätään tarpeellista tietoa ja kehitetään vesiympäristön kannalta kestäviä toimintamalleja | Monipuolisten projektien kautta pystytään rahoittamaan kokeiluja ja innovaatioita, joiden avulla voidaan sekä kehittää että terävöittää yhdistyksen tekemää työtä. Yhdistys tuottaa ympäristökasvatusta tukevia toimintamalleja ja tuo suomalaiseen yhteiskuntaan ympäristön kannalta hyviä toimintatapoja ja tarvittavaa tietoa

1.2 Hallinto

PSS ry:n päätoimipiste on Turussa, jossa suurin osa hallinnosta myös sijaitsee. Järvi-Suomen toimisto sijaitsee Savonlinnassa.

PSS ry:n työtä ohjaa vuosikokouksen valitsema hallitus, jonka päätösten toteuttamisesta vastaa toiminnanjohtaja. Hallitus kokoontuu toimintavuotensa aikana vähintään neljä, mutta useimmiten 8–10 kertaa. Yhdistyksen vuosikokous pidetään vuosittain huhtikuun loppuun mennessä. Jäsenet voivat osallistua yhdistyksen vuosikokoukseen myös etäyhteyksillä.

1.3 Henkilöstö

Yhdistyksessä on toimintakauden aikana työsuhteessa kolmisenkymmentä henkilöä. Tehtävät vaihtelevat toimistotyöstä vesillä ja rannoilla tehtävään konkreettiseen ympäristöhuoltotyöhön sekä monipuolisiin projekteihin liittyviin tehtäviin. Kohtelemme henkilöstöämme tasapuolisesti ja reilusti. Huolehdimme henkilöstön hyvinvoinnista ja työtyytyväisyydestä, ja tuemme heidän kouluttautumistaan. Tarjoamme kattavat työterveyspalvelut sekä virkistykseen, hyvinvointiin ja työmatkoihin kodin ja työpaikan välillä liittyviä työsuhte-etuja.

1.4 Pääteemat vuodelle 2025

Vesistöjä rehevöittävien haittavaikutusten vähentäminen vesistöretkeilyssä

- Vuonna 2025 tehostamme erityisesti rehevöitymisen ehkäisyä sekä Järvi-Suomeen että Pohjanlahdelle, lähes 60 kunnan alueelle, sijoittuvilla septi- ja pilssivesiverkostokartoitushankkeilla.
- Kehitämme septiverkostoa kahdella uusittavalla imutyhjennyslaitteella Saaristomerellä sekä kahdella uudella imutyhjennysasemalla Saimaalla.
- Kehitämme kuivakäymälöidemme jatkokompostointimahdollisuuksia toimintamme hiilijalanjäljen pienentämiseksi.
- Olemme mukana EU-rahoitteisessa NURSECOAST-II -projektissa, jonka tavoitteena on vähentää turismin aiheuttamaa ravinnekuormitusta Itämeren rannikkoalueiden vesissä.

Kiertotalouden edistäminen ja roskaantumisen ehkäisy

- Olemme aktiivisesti edistämässä kiertotaloutta kehittämällä ja tehostamalla saarikohteissamme hyötyjätteen erottelua Roope-palvelupisteisiin kertyvästä jättemassasta.
- Romun ja vaarallisen jätteen erilliskeräyksiä jatkamme yhdessä paikallisten jätehuoltoyhtiöiden kanssa eri toiminta-alueilla.
- Olemme mukana laajassa PlastLIFE-yhteistyöhankkeessa, jonka tavoitteena on kestävä muovien kiertotalous Suomessa vuoteen 2035 mennessä.
- Toteutamme rantaroskaseurantoja osana EU:n meristrategiadirektiivin velvoittamaa aluemerten tilan seurantaa.
- Toimimme ketteränä ja vastuullisena yritysyritys-yhteistyökumppanina uusien kiertotalousinnovaatioiden pilotoinnissa.

Pohjanlahti pinnalle

- Pohjanlahden toiminta-alueellamme, johon kuuluu mm. Suomen ainoa Unescon maailmanperintöluettelon luonnonperintökohde Merenkurkun saaristo, on toimittu jo kaksi vuotta väliaikaisella aluksella, mikä ei sovellu tarkoitukseensa. Pohjanlahden uusi huoltoalus rakennetaan vuoden 2025 aikana, mikäli luvatut yhteistyötuet realisoituvat ja sitä myöten rahoitus järjestyy. Uusi alus on aikaisintaan valmis toimintavuoden lopussa, joten vuoden 2025 ympäristöhuoltotyöhön se ei vielä vaikuta.

Ympäristökasvatus

- Lasten ja nuorten ympäristökasvatustyötä toteutamme erityisesti valtakunnallisen Siisti Biitsi - kummikouluohjelman kautta.
- Venesatamien ympäristöasioita edistämme Roope-satamaohjelmalla, joka täyttää 15 vuotta vuonna 2025, satamille suunnatun vuosittaisen Satamaseminaarin ja yhteistyökumppaneiden kanssa tuotettujen materiaalien avulla.
- Mahanpuruja muovista -kampanjalla jatkamme tiedon jakamista roskien reteistä yhteistyössä kaupunkien ja kuntien kanssa. Positiiviseen vaikuttamiseen perustuvat kampanjamateriaalit sisältävät muun muassa katukaivojen merkitsemiseen tarkoitettua värikkäitä kalatarrat.
- Sitoudumme innostamaan niin kansalaiset, yritykset kuin kaupungit ja kunnatkin toimimaan ympäristöystävällisemmin ja tekemään vesiluontomme kannalta vastuullisia ja kestäviä valintoja ja päätöksiä

Toiminnan vastuullisuuden tarkastelu ja kehittäminen

- Otamme vuonna 2025 käyttöön käytännönläheisen ympäristöjärjestelmän Ekokompassin. Ohjelman asiantuntijan kanssa räätälöimme meille sopivan työkalun, jonka avulla pystymme entistä paremmin tunnistamaan, vähentämään ja seuraamaan toimintamme ympäristövaikutuksia.

2. Ympäristöhuoltotyö

PSS ry:n ympäristöhuoltotyö on konkreettista työtä saaristossa ja järvillä. Monipuoliseen työhön kuuluu noin 200 Roope-palvelupisteen huolto ja ylläpito. Roope-pisteissä tarjoamme yhdessä kohteiden hallinnoijien kanssa vesilläliikkuville palveluita, jotka edistävät kestävää ja vastuullista vesistömatkailua. Palveluihimme kuuluvat muun muassa jätepisteitä, astianpesupaikkoja, kelluvia veneiden käymäläjätevesien imutyhjennysasemia, tulipaikkoja, laitureita ja rantautumispaikkoja sekä saunoja.

Roope-palvelut edesauttavat vesiympäristömme puhtautta ja roskattomuutta sekä vähentävät rehevöitymistä. Olemme sijoittaneet Roope-palvelupisteitä vesistömatkailun kannalta keskeisiin kohteisiin 1970-luvun alusta lähtien.

Ympäristöhuollon toiminta-alueemme ovat Saaristomeri, Pohjanlahti, Itäinen Suomenlahti, Pirkanmaa, Saimaa ja Päijänne. Ahvenanmaalla työmme painopiste on Roope-satama-ohjelman, Siisti Biitsi -siivoustalkoiden ja Siisti Biitsi -kummikouluohjelmien koordinoinnissa sekä muussa alueellisessa yhteistyössä.

2.1 Toiminta-alueet rannikolla

2.1.1 Saaristomeri

PSS ry:n Saaristomeren toiminta-alueella on 37 Roope-pistettä ja 13 kelluvaa imutyhjennysasemaa. Jätepisteissä keräämme polttokelpoista jätettä, metallia, lasia sekä vaihtelevasti paperia, muovia ja biojätettä. Kaikki jätepisteet ovat yhteisiä Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:n (LSJH) kanssa, ja niitä käyttävät veneilijöiden ja retkeilijöiden lisäksi myös saarten vakituiset ja vapaa-ajan asukkaat. Muita palveluita Roope-pisteissä ovat kuivakäymälät, muutamat astianpesupaikat sekä jäsen sauna ja grillikatos Trunssössä. Alueen huoltoalue on M/S Roope, ja sen kotisatama sijaitsee toiminta-alueemme sydämessä, Källdingen kalasatamassa, Nauvossa.

Toiminta-alueen jätemäärät ovat suuret, ja alueen kehittämisessä tähtäämmekin jätteiden kuljetuksen optimointiin ja siihen, että myös saarikohteissa voitaisiin tehokkaasti lajitella eri jätelajeita. Kuivakäymälöiden käyttöaste on korkea lomakuukausien aikana, ja etsimme aktiivisesti ratkaisuja kapasiteetin parantamiseen sekä käymäläjätteen kompostoinnin tehostamiseen syntypaikalla. Myös veneiden käymäläjätevesiä syntyy alueella huomattavan paljon, ja PSS ry:n lakisääteisiä palveluja täydentävät imutyhjennysasemat ovat Saaristomeren ravinnekuorman vähentämisen kannalta erittäin tärkeitä.

Saaristomeren toiminta-alueen päätavoitteet vuodelle 2025

Vesilläliikkujien ympäristövaikutusten pienentäminen Saaristomerellä

- Vaihdamme vanhoja kuivakäymäläastoita uudempiin ja paremmin toimiviin nykyisten resurssien puitteissa. Haemme hankerahoitusta kehittääksemme saarikohteiden kuivakäymälöitä ja kuivakäymäläjätteen jatkokompostointimahdollisuuksia.

- Korvaamme vanhoja kelluvia veneiden käymäläjätevesien imutyhjennyslaitteita uusilla ja kapasiteetiltaan suuremmilla laitteilla. Tutkimme mahdollisuuksia septilietteen käsittelyyn mahdollisimman lähellä syntypistettä.
- Jatkamme yhteistyötä Roope-palvelupisteiden huollossa Lounais-Suomen Jätehuollon (LSJH) kanssa. Kesällä järjestämme erilliskeräyksen, jossa otetaan veloituksetta vastaan muun muassa metalli-, sähkö- ja elektroniikkaromua, sekä vaarallisia jätteitä ja maksusta rakennusjätettä. Käytöstä poistettujen veneiden keräys jatkuu kaudella 2024 pidetyn väli vuoden jälkeen. Materiaalin kierrätysmahdollisuuksia selvitetään yhteistyössä LSJH:n kanssa.

M/S Roopen ja sen kotisataman toimintakyvyn parantaminen

- Kehitämme varikkoaluetta vastaamaan toimintamme tarpeisiin ja optimoimme maantiekuljetuslogistiikkaa.
- M/S Roopella otamme käyttöön aluksen kunnossapidon suunnitteluun ja kirjanpitoon suunnitellun "Marad" PMS-järjestelmän. Järjestelmän myötä helpotamme aluksen teknistä ylläpitoa ja luomme paremmat edellytykset toimenpiteiden ennakoinnille.
- Kehitämme raportointijärjestelmiä jätteiden eri kuljetusvaiheiden välillä yhdessä LSJH:n kanssa.
- Jatkamme selvitystä aurinkoenergian hyödyntämismahdollisuuksista M/S Roopella ja sen kotisatamassa Kälidingessä sekä Trunsön saaritutkikokohdassa.

Roope-palvelupisteiden sopimusten päivitys

- Jatkamme Roope-palvelupisteiden sopimusten päivittämistä yhteistyökumppaneiden kanssa.

Saaristoelämyksen mahdollistaminen Nuottatupa-vuokramökin myötä

- Yhdistyksen omistaman Nuottatuvan vuokraustoiminta Trunsössä jatkuu entisellään.

2.1.2 Pohjanlahti

Pohjanlahden toiminta-alue ulottuu Perämeren pohjukassa sijaitsevasta lin Röytästä Kristiinankaupunkiin. Huollettavia Roope-pisteitä alueella on 30 sekä yksi kelluva imutyhjennysasema. Pohjanlahden Merenkurkun saaristo on Suomen ainoa luonnonperintökohde kansainvälisellä Unescon maailmanperintölistalla. Sinnittelemme tällä hetkellä alueella väliaikaisella huoltoaluksella. Käynnissä on hanke huoltoalus M/S Roope-Botnian uusimiseksi vuoden 2025 aikana, jotta töitä voidaan jatkaa alueella, jonka saaristo on ainutlaatuista maailmassa. Oman miehistömme lisäksi erilliset huoltohenkilöt hoitavat Roope-palvelupisteet Kristiinankaupungissa, Gåshällanissa, Maksamaalla, Uudessakaarlepyyssä ja lin Röytässä. Koordinoimme Pohjanlahdella myös Veneiden septi- ja pilssivesien imutyhjennyslaitteiden verkostokartoituksen hanketta.

Pohjanlahden alueen päätavoitteet vuodelle 2025

Vesilläliikkujien ympäristövaikutusten pienentäminen Pohjanlahdella

- Saatamme päätökseen toukokuussa 2024 käynnistetyn Veneiden septi- ja pilssivesien imutyhjennyslaitteiden verkoston kartoitushankkeen Pohjanlahdella.

- Jatkamme muovin ja biojätteen keräystä yhteistyössä Stormossenin ja Ekoroskin kanssa.
- Pyrimme toteuttamaan romunkeräyksen yhdessä Stormossenin kanssa.
- Kunnostamme Roope-pisteissä olevia rakenteita ja teemme huoltomaalauksia. Teetämme Larsbjökaskäriin uuden rst-kiukaan. Vaasan kaupungilta saadun tuen avulla uusimme tulisijoja tarpeen mukaan.
- Kartoitamme mahdollisia uusia kohteita Roope-pisteiksi.
- Kehitämme yhteistyötä Solruttenin, Skärgårdsrådetin, Metsähallituksen ja alueen kuntien ja kaupunkien kanssa.
- Teemme yhteistyötä Kokkolan kaupungin kanssa Tankarin toimintojen kehittämiseksi.

Huoltoaluksen ja sen miehistön toimintakyvyn parantaminen

- Hankimme varat Pohjanlahden uuteen huoltoalukseen ja käynnistämme sen rakennuttamisen. Jatkamme varainhankintaa.
- Kartoitamme vaihtoehtoja uudelle kotisatamalle, teemme valinnan ja ryhdymme varustelemaan satamaa uuden aluksen tarpeiden mukaiseksi.
- Kehitämme alushenkilöstön varamiesjärjestelmää.

Yhteisötoiminnan ja ympäristökasvatuksen edistäminen alueella

- Pidämme yllä ja luomme uusia yhteyksiä alueen veneseuroihin sekä kartoitamme mahdollisia uusia Roope-satamia.
- Aktivoimme alueen kouluja Siisti Biitsi -kummikouluohjelmaan ja kaupunkeja Mahanpuruja muovista kampanjaan.

2.1.3 Itäinen Suomenlahti

PSS ry:llä on Itäisellä Suomenlahden toiminta-alueella neljä imutyhjennyslaitetta, joiden huollosta ja kunnossapidosta vastaa alueen huoltohenkilö vuokra-aluksella. Lisäksi PSS ry huoltaa Kotkan kaupungin omistamia imutyhjennyslaitteita sekä Santion rajavartioaseman imutyhjennyslaitetta, kuivakäymälää ja jätepiستettä.

Itäisen Suomenlahden päätavoitteet vuodelle 2025

Vesilläliikkujien ympäristövaikutusten pienentäminen Itäisellä Suomenlahdella

- Jatkamme Kotkan kaupungin imutyhjennysasemien huoltoa.
- Kartoitamme toimintamahdollisuuksien laajentamista alueella.
- Teemme yhteistyötä paikallisten veneseurojen kanssa ja osallistumme Sapokan veneilytapahtumaan.

2.2 Toiminta-alueet Järvi-Suomessa

2.2.1 Saimaa ja Päijänne

Saimaalla ja Päijänteellä ylläpidämme pääosin Saimaan Virkistysalueyhdistyksen, Etelä-Karjalan Virkistysalueyhtiön ja Päijänteen Virkistysalueyhdistyksen sekä kuntien omistamia retkisatamia. Huollettavia kohteita alueilla on yhteensä noin 100. Työmme retkisatamissa on monipuolista. Vastaamme retkisatamien rakenteiden korjauksista ja uudisrakentamisesta, jätehuollosta, kuivakäymälöistä, saunojen huollosta, yleisvalvonnasta ja osassa satamia myös polttopuuhuollosta. Teemme alueilla tiivistä yhteistyötä kuntien, kaupunkien, virkistysalueyhdistysten ja -yhtiön kanssa. Toteutamme työmme laadukkaasti ja kustannustehokkaasti. Verkostoidumme alueellisten kumppanien ja yhteistyötahojen kanssa.

Päijänteellä huoltoalus M/S Roopettaren kotisatama on Säynäsalossa. Alus miehistöineen huoltaa retkisatamia Jyväskylän ja Lahden välisellä alueella. Päijänteellä tehdään tiivistä yhteistyötä Päijänteen Virkistysalueyhdistyksen kanssa ja kunta- ja sidosryhmäyhteistyötä.

Saimaan toiminta-alue käsittää koko Vuoksen vesistöalueen. M/S Roope-Saimaan kotisatama on Puumalassa. Alus huoltaa Puumalan, Mikkelin, Juvan, Sulkavan sekä eteläisen Saimaan retkisatamia, myös Savonlinnan alueen retkisatamien polttopuuhuolto tehdään pääasiassa Roope-Saimaalla.

Savonlinnan kotisatamasta käsin operoimme Busterilla Savonlinnan lähialueen retkisatamien huoltotyöt.

Huollamme Savonlinnan ja sen pohjoispuolisia retkisatamia (ylin.40 kpl) yksittäisten huoltohenkilöiden sekä yhteistyötahojen mm. paikallisten järvipelastajien toimesta.

Jatkamme Saimaan Virkistysalueyhdistyksen omistaman Rokansaaren virkistysalueen mökkien vuokraus-, huolto- ja korjaustoimintaa.

Päätavoitteet vuodelle 2025

Vesilläliikkujien ympäristövaikutusten pienentäminen Saimaalla ja Päijänteellä

- Saimaalla jatkamme vuonna 2024 alkanutta Mikkelin ja Puumalan retkisatamien kunnostustyötä.
- Sijoitamme kaksi uutta laiturimallista veneiden käymäläjätevesien imutyhjennysasemaa Saimaalle.
- Saatamme päätökseen 2024 käynnistetyn Veneiden septi- ja pilssivesien imutyhjennyslaitteiden verkoston kartoitushankkeen Etelä-Savossa, Pohjois-Savossa ja Pohjois-Karjalassa.
- Jatkamme yhteistyöneuvotteluja Laukaan kunnan kanssa toiminnan laajentamiseksi Päijänteellä.
- Tarjoamme Saimaalla ja Päijänteellä saarimökkiläisille mahdollisuuden tilata huoltoaluksilta maksullista kuljetuspalvelua.
- Selvitetään saarikiinteistöjen erilliskeräyksen laajentamista Päijänteellä.

Hyötyjätteiden kierrätyksen tehostaminen retkisatamissa

- Käynnistämme Saimaan retkisatamien jätehuollon uudistuksen hankkeena yhdessä yhteistyökumppanien kanssa. Hankkeella nostamme hyötyjätteiden kierrätysastetta retkisatamissa, kuljetuksissa ja jätteiden vastaanotossa. Monistamme hankkeesta saadut toimivat toimintamallit muille yhdistyksen toiminta-alueille.

Ympäristötutkimuksen vahvistaminen Järvi-Suomessa

- Teemme rantarokaseurannan omarahoitteisesti kolme kertaa vuodessa Jyväskylässä, Savonlinnassa ja Asikkalassa.

Saaristoelämysten mahdollistaminen Rokansaaren vuokramökkien myötä

- Jatkamme Saimaan Virkistysalueyhdistyksen omistaman Rokansaaren virkistysalueen mökkien vuokraus-, huolto- ja korjaustoimintaa.

2.2.2 Pirkanmaa

Pirkanmaalla PSS ry ylläpitää veneilijöiden ja retkeilijöiden käyttöön tarkoitettuja kuivakäymälöitä. Alueella on myös yksi kelluva ja yksi kiinteä imutyhjennyslaitte.

Hoidamme Pirkanmaan kohteita Roopesteri-huoltoveneellä, ja alueella työskentelee osa-aikainen huoltohenkilö.

Pirkanmaan päätavoitteet vuodelle 2025

Vesilläliikkujien ympäristövaikutusten pienentäminen Pirkanmaalla

- Kuivakäymälöiden huolto jatkuu ennallaan.
- Melojien palveluja pyritään kehittämään.
- Toteutamme retkisatamakartoituksen ja selvitämme mahdollisuuksia laajentaa toimintaamme alueella muun muassa yhteistyössä Tampereen kaupungin kanssa.
- Jatkamme ja kehitämme yhteistyötä paikallisen asiantuntijaorganisaation Ekokumppanit Oy:n kanssa, joka toteuttaa kestävän kehityksen mukaisia palveluita ympäristö- ja ihmislähtöisesti.
- Lisäämme yhteistyötä lähikuntien kanssa.

Ympäristökasvatuksen edistäminen alueella

- Tiivistämme yhteistyötä veneseurojen kanssa, ja osallistumme aktiivisesti paikallisten veneseurojen tapahtumiin (mm. kommodorikokous, lasten leirit).
- Toimimme neuvonantajana septikysymyksissä veneseurojen ja satamien suuntaan.

2.3 Toiminta-alue Ahvenanmaa

Ahvenanmaalla työmme painottuu alueelliseen yhteistyöhön ja ympäristökasvatuksen edistämiseen. Tavoittemme on kehittää alueen satamien toimintaa yhdessä satamayrittäjien kanssa, kannustaa ahvenanmaalaiset mukaan Siisti Biitsi -ohjelmaan ja jalkauttaa ohjelman kummikoulutoiminta paikallisiin kouluihin ja harrastusryhmiin. Toiminnan käynnistäminen Ahvenanmaalla on onnistunut hyvin. Tähän mennessä meillä on Ahvenanmaalla kymmenen kummikoulua ja kahdeksan Roope-satamaa.

Ahvenanmaalle on laadittu oma toimintasuunnitelmansa, jonka avulla Ahvenanmaalla toteutettaviin toimiin voidaan hakea toimintatukea ja hanketukea. PSS ry:n toiminta alueella edistää Ahvenanmaan kehitys- ja kestävän kehityksen agenda. Yhdistys on mukana Bärkraft-verkostossa sekä kehitys- ja kestävän kehityksen ohjelman tavoitteisiin 3 (hyvä vedenlaatu) ja 4 (luonnon monimuotoisuus) liittyvässä työryhmässä.

Päätavoitteet Ahvenanmaan toiminta-alueella 2025:

Ympäristökasvatuksen edistäminen alueella

- Otamme koko Ahvenanmaan mukaan Siisti Biitsi -ohjelmaan mukaan.
- Tavoitteena on saada lisää ryhmiä Siisti Biitsi -kummikoulutoimintaan mukaan.
- Kannustamme yhä useampia ahvenanmaalaisia vierassatamia liittymään Roope-satamaohjelmaan.
- Järjestämme Ahvenanmaalla oman ruotsinkielisen satamaseminaarin.
- Mahanpuruja muovista -kampanja toteutetaan Ahvenanmaalla toistamiseen

Ympäristötutkimuksen vahvistaminen Ahvenanmaalla

- Jatkamme Ahvenanmaan kolmen rantaroskaseurantarannan monitorointia yhteistyössä Nordic Coastal Cleanupn ja Suomen ympäristökeskuksen (SYKE) kanssa.

Paikallisen yhteistyön kehittäminen

- Kartoitamme mahdollisuuksia erilaisiin roskien ja romunkeräyksiin yhdessä paikallisten yhteistyökumppaneiden kanssa.
- Osallistumme paikalliseen yhteistyöhön ja työryhmiin, kuten Ahvenanmaan nuorisofoorumin kehittämiseen nuorten sitouttamiseksi organisaatioon.
- Edustamme edelleen Ahvenanmaata pohjoismaisessa Nordic Coastal Cleanup -yhteistyössä.
- Kartoitamme mahdollisuutta myydä Roope-tuotteita Ahvenanmaalla yhteistyössä paikallisten yritysten kanssa.

Tunnettuuden lisääminen Ahvenanmaalla ja jäsenhankinnan kehittäminen

- Teemme yhdistystä ja toimintaamme tunnetuksi Ahvenanmaalla tuottamalla yhdistyksen paikallisesta toiminnasta kertovan videon.
- Panostamme enemmän Ahvenanmaan sosiaalisen median kanaviin paikallisen näkyvyyden lisäämiseksi.
- Rekrytoimme jäseniä ja esittelemme yhdistyksen toimintaa paikallisissa tapahtumissa.
- Hankimme sopivia jäsenetuja Ahvenanmaan jäsenille.
- Panostamme varainhankintaan.

Vesilläliikkujien ympäristövaikutusten pienentäminen Ahvenanmaalla

- Tarkastelemme edelleen, mitkä nykyisistä ympäristöhankkeistamme on mahdollista sisällyttää toimintaan Ahvenanmaalla.
- Roska-Roope-alus vieraillee Ahvenanmaalla toisen kerran kesällä 2025.

3. Rantaroskamonitorointi

Olemme jatkaneet rantojen roskaantumistutkimusta vuoden 2013 lopussa päättyneen MARLIN-projektin jälkeen samalla MARLINissa kehitetyllä seurantametodilla. Monitorointisiivousten tarkoituksena on selvittää meren roskaantumista niin, että EU:n asettama velvoite rantaroskaseurannasta toteutuu. Toteutamme seurantaa yhteistyössä Suomen ympäristökeskuksen (SYKE) kanssa. Rahoituksen seurantaan on myöntänyt Varsinais-Suomen ELY-keskus.

Toteutamme monitorointisiivouksia 15 rannalla (Kalajoki, Kokkola, Utö, Björkö, Mustfinn, Mustasaaren Valassaaret, Hovirinta, Ruissalo, Raumalla kaksi rantaa, Pihlajasaari Helsingissä, Kotkan Lehmäsaarella kaksi rantaa sekä Eckerö) kolme kertaa vuodessa. Vuonna 2021 muutoksiin kuului uuden tutkimusrannan perustaminen Valassaarille sekä Björkön rannan korvaaminen Trunsön saarella sijaitsevalla rannalla. Vuonna 2024 perustettiin Ahvenanmaan ensimmäinen seurantaranta saaren länsipuolelle Eckeröön.

Teemme rantaroskamonitorointia omarahoitteisesti myös sisävesillä kolmella rannalla, jotka sijaitsevat Päijänteellä, Saimaalla sekä Vesijärvellä. Näitä aiotaan jatkaa myös vuonna 2025.

Seurannan jatko kilpailutettiin ELY-keskuksen taholta keväällä 2023. PSS ry voitti kilpailutuksen ja toteuttaa seurantaa vuosina 2023–2025.

4. Siisti Biitsi -rantojensiivoustalkoo-ohjelma

Siisti Biitsi -ohjelman tarkoituksena on siivota rantoja, lisätä tietoisuutta ja herättää kiinnostusta rantojen roskaisuustilanteeseen, kerätä tietoa rantojen roskaisuudesta ja yhdistää konkreettinen ympäristötyö hauskaan ulkoilupäivään. Siisti Biitsi on tärkeä osa toimintaamme, sillä siihen voivat osallistua kaikki, jotka haluavat tehdä osansa vesistöjen roskaantumisen vähentämiseksi.

Siisti Biitsi -siivoustalkoot painottuvat suureksi osaksi edelleen maan eteläosiin, joten vuonna 2025 Siisti Biitsi -ohjelma pyrkii jatkamaan maantieteellistä laajentumista entistä vahvemmin pohjoiseen. Järvien, virtaavien vesien ja muiden sisävesien merkitystä tullaan nostamaan viestinnässä ja toiminnassa.

Kehitämme Siisti Biitsin verkkosivuja erityisesti vastaamaan Siisti Biitsi kummikouluohjelman tarpeita. Siisti Biitsin raportointisovellus tullaan uudistamaan ja sovelluksen käyttäjät pyritään saamaan Pidä Saaristo Siistinä ry:n viestinnän piiriin.

Tuotetaan uutta markkinointimateriaalia Siisti Biitsin ja Siisti Biitsi -kummikoulujen viestinnän tarpeisiin. Sekä Siisti Biitsi että Siisti Biitsi -kummikouluohjelma ovat vuoden 2023 alussa käynnistyneen PlastLIFE-suurhankkeen osia, ja Siisti Biitsi -toiminta tulee näkyään myös sen puitteissa.

Siisti Biitsi -ohjelma on mukana kansainvälisissä yhteisöissä ja verkostoissa, kuten Nordic Coastal Cleanup, Ocean Conservancy ja Let's Do It World.

4.1. Siisti Biitsi -kummikouluohjelma

Siisti Biitsi lanseerasi vuonna 2020 kummikouluohjelman peruskouluille. Kummikouluohjelmassa koulut valitsevat oman siivottavan talkoorannan ja saavat käyttönsä monipuoliset ja ajatuksia herättävät oppimateriaalit kaikille peruskoulun luokka-asteille.

Vuoden 2025 aikana pyrimme saamaan kummikouluohjelmaan kymmenen uutta osallistuvaa koulua. Yritämme löytää ratkaisun siihen, miten koulut parhaiten sitoutetaan ohjelmaan pitkällä tähtäimellä. Pyrimme saamaan ulkopuolisella rahoituksella palkattua kummikoulukoordinaattorin Järvi-Suomeen.

Vuoden 2025 aikana aloitetaan Siisti Biitsi -kummikouluohjelman säännöllisesti toistuva sosiaalisen median kampanja. Kampanjalla pyrimme tavoittamaan kouluja keväisin ja syksyisin rantasiivousten sesonkiaikana. Kampanjan avulla innostamme kouluja mukaan toimintaan, kerromme mistä kummikouluohjelmassa on kyse ja viestimme, että kummikouluksi ryhtyminen voi lähteä liikkeelle vaikka vain yhden oppilaan aloitteesta luokkansa iloksi.

Jatkamme ohjelman oppimateriaalien päivitystyötä ottamalla huomioon alueellisia erityispiirteitä. Materiaalia pyritään kehittämään myös uusille oppiasteille, kuten lukio- ja ammattikoulu.

Ohjelman ylläpitoa ja kehittämistä varten saadaan rahoitusta EU:n Life-ohjelmasta osana SYKEN vetämää PlastLIFE-konsortiota.

NORDIC COASTAL CLEAN-UP -verkosto

Siisti Biitsi -rantojen siivousohjelmamme on mukana yhteispohjoismaisessa Nordic Coastal Clean-up -verkostossa (NCC).

NCC:n tavoitteena on ennaltaehkäistä ja vähentää Pohjoismaiden rantojen ja vesistöjen roskaantumista lisäämällä ymmärrystä ongelmasta ja tarjoamalla ajankohtaista tietoa päätöksenteon tueksi.

Pohjoismaista monitorointimenetelmää päivitetään vastaamaan verkoston tarpeita. Monitoroinnin lisäksi tarkoituksena on viestiä ja järjestää tapahtumia, tärkeimpänä jokakeväinen Nordic Coastal Cleanup Day, sekä tuttuun tapaan koostaa monitorointien tuloksista Pohjoismaiden rantaroskaraportti.

5. Roope-satamaohjelma

Roope-satamaohjelma on PSS ry suomalaisille venesatamille vuonna 2010 lanseeraama ympäristöohjelma, joka täyttää vuonna 2025 15 vuotta. Ohjelman taustalla on PSS ry:n vuosikymmenten kokemus ja yhteistyö venesatamien kanssa. Roope-satamaohjelman tavoitteena on kehittää kaiken kokoisia venesatamia erityisesti ympäristönäkökulmat ja turvallisuusasiat huomioiden. Samalla ohjataan venesatamien käyttäjiä ympäristöystävälliseen toimintaan. Roope-satamaohjelma on hyväksytty yhdeksi laatujärjestelmäksi Visit Finlandin Sustainable Travel Finland -ohjelmaan.

Ohjelmassa oli vuonna 2024 mukana yhteensä 70 satamaa, joista kaksi satamaa PSS ry:n uudella toiminta-alueella Ahvenanmaalla. Ohjelmamaksuun sisältyy satamien tarpeiden mukaan konsultointi ympäristö- ja turvallisuusasioiden kehittämisessä sekä opastuskäynnit satamiin ja Roope-lippu. Lisäksi satamat saavat diplomin ja kotisivuilleen Roope-satama-bannerin merkiksi ohjelmaan hyväksymisestä.

Vuonna 2025 jatkamme yhteistyön syventämistä Roope-satamien kanssa. Myös Roope-satamien määrää pyritään kasvattamaan lisäämällä viestintää ohjelmasta ja siihen kuuluvista satamista niin manner-Suomessa kuin Ahvenanmaallakin. Vuonna 2025 jatkamme hyväksi havaittua tapaa tuottaa Roope-satamille sosiaalisen median sisältöä, jota satamat voivat hyödyntää omissa kanavissaan. Juhlavuoden kunniaksi Roope-satamaohjelman logo on uudistettu. Ohjelman näkyvyyttä sekä PSS ry:n jäsenhankintaa satamissa pyritään parantamaan entisestään.

6. Ympäristöprojektit

PSS ry tekee monipuolista projektityötä ja osallistuu eritasoisin ympäristöprojekteihin kansallisesti ja kansainvälisesti. Yhteistyökumppaneina on muun muassa tutkimuslaitoksia, yrityksiä, yhdistyksiä ja yksityishenkilöitä.

Ympäristöprojektit tukevat PSS ry:n tavoitteita ja strategiaa, sillä niiden avulla pyritään kehittämään, tutkimaan ja tekemään tutuiksi uusia menetelmiä ja toimintatapoja vesillä liikkumisen ympäristövaikutusten vähentämiseksi ja ennaltaehkäisemiseksi. Projektien avulla on myös mahdollista pureutua yksittäisten vesistöjä koskevien ympäristöongelmien ratkaisemiseen. Viime vuosina olemme pyrkineet ympäristöprojektien avulla ehkäisemään vesistöjen roskaantumista, kemikalisoitumista ja rehevöitymistä sekä lisäämään ympäristökasvatusta. Muita painopistealueita ovat muun muassa ravinteiden kierto, kestävä vesistömatkailu ja vieraslajit.

Vuonna 2024 käynnissä oli neljä ympäristöprojektia, jotka jatkuvat myös vuonna 2025. Kahdelle Interreg-hankkeelle, Re:Fish ja NURSECOAST-II, vuosi 2025 on viimeinen kokonainen hankevuosi. Näiden hankkeiden loppuessa projekteissa pitää alkaa valmistella ja kehittää uusia hankeideoita.

6.1 Käynnissä olevat projektit

6.1.1 NURSECOAST-II

NURSECOAST-II-projektin tavoitteena on vähentää matkailun aiheuttamaa ravinnekuormaa rannikkoalueilla. Projektissa parannetaan Itämeren rannikon alle 2000 asukkaalle mitoitettujen jätevedenkäsittelylaitosten toimintaa, jotta saavutetaan puhdistukselle asetetut vaatimukset myös matkailusesongin aikana. Lisäksi kiinnitetään huomiota vesi- ja jätehuollon toimiin.

PSS ry:n rooli NURSECOAST-II-hankkeessa keskittyy pääasiassa viestintään, tiedon levitykseen ja tiedonhankintaan. Vuonna 2025 PSS ry:n vastuulla on mm. toteuttaa projektivideo, joka kertoo projektin pilottien tuloksista, ja jakaa tietoa hankkeen pilottien tuloksista.

NURSECOAST-II -hankkeen rahoittaa Interreg Baltic Sea Region -ohjelma. Projekti alkoi 1.1.2023 ja päättyy 31.12.2025. Hanketta koordinoi The Institute of Fluid-Flow Machinery Polish Academy of Sciences Puolasta. Suomesta mukana hankepartnereina ovat Luonnonvarakeskus, Suomen ympäristöopisto Sykli, Inכון kunta ja Pidä Saaristo Siistinä ry. Hankkeeseen osallistuu yhteensä 17 kumppania kahdeksasta Itämeren alueen maasta: Puolasta, Liettuasta, Latviasta, Virosta, Suomesta, Ruotsista, Tanskasta ja Saksasta.

6.1.2 Re:Fish

Jatkamme Re:Fish-hankkeessa, jossa vähennetään ja ennaltaehkäistään vapaa-ajan kalastukseen liittyvää roskaa ja roskaantumista. Re:Fish-hankkeen päätavoite on poistaa Itämeren rannikkoalueilta hylättyjä ja kadonneita vapaa-ajan kalastusvälineitä, esimerkiksi haamuverkkoja, katiskoja, vieheitä ja uistimia. Tämän lisäksi hanke pyrkii ehkäisemään niiden päätymistä vesistöihin. Hankkeen avulla lisätään sidosryhmien tietoisuutta aiheeseen liittyen ja kerätään kansalaishavainnoinnin avulla dataa mahdollisista "hotspoteista", joissa kadonneita kalastusvälineitä löytyy erityisen paljon.

PSS ry jatkaa käytöstä poistettujen vapaa-ajan kalastusverkkojen pilottikeräyksiä tiettyjen Roope-palvelupisteiden yhteydessä Saaristomerellä kesällä 2025 osana Re:Fish-hanketta. Pilottikeräysten avulla hanke pyrkii luomaan pohjaa kierrätysverkostolle ja vastaa siten EU:n kertakäyttömuovidirektiivin (SUP-direktiivin) luomaan tarpeeseen, jonka mukaan kalastusvälineiden tuottajien tulee järjestää jätehuolto markkinoille saattamillensa muovia sisältäville kalastusvälineille. Loppuvuodesta 2024 osa kerättyjen verkkojen materiaaleista analysoitiin, jotta voidaan selvittää niiden kierrätys- ja uudelleenkäyttöpotentiaali.

Tulevana vuonna analyysin tulokset julkaistaan hankeraporttina. PSS ry koostaa myös raportin suositelluista keinoista, joista toivotaan olevan hyötyä vapaa-ajan kalastusvälineiden tuottajille ja jälleenmyyjille heidän toteuttaessaan SUP-direktiivin vaatimuksia omalta osaltaan. Lisäksi osallistumme jälleen haamuverkkojen poistamiseen Suomen rannikkovesistä haraamalla ja sukeltamalla yhteistyössä Syken ja mahdollisesti Suomen vapaa-ajan kalastajien kanssa. Haamuverkkojen poistamisen lisäksi Itämerestä ja sen rannoilta poistetaan myös muuta vapaa-ajan kalastukseen liittyvää roskaa ja kokeillaan käytöstä poistettujen verkkojen keräystä yhteistyössä niitä myyvien tahojen kanssa. PSS ry on myös vastuussa kommunikaatiomateriaalin tuottamisesta animaatiovideon ja infograafien avulla.

Re:Fish -hankkeen rahoittaa Interreg Central Baltic -ohjelma. Projekti alkoi 1.3.2023 ja päättyi 28.2.2026. Pääpartnerina hankkeessa on Håll Sverige Rent Ruotsista, Viron partnerina on Tarton yliopisto, ja Suomesta mukana ovat PSS ry ja Syke.

6.1.3. PlastLIFE

PlastLIFE-hanke edistää Suomen muovitiekartan toimeenpanoa seitsemän vuoden ajan vuodesta 2023 alkaen. Syken koordinoimassa hankekonsortiossa on mukana 17 toimijaa: ympäristöministeriö, yrityksiä, yhdistyksiä, oppilaitoksia, tutkimuslaitoksia ja Helsingin kaupunki. Hanke toimii konsortion jäsenten kautta eri puolilla Suomea ja levittää tietoa, tuloksia ja hyviä käytäntöjä yhteistyössä Suomen muovitiekarttaverkoston, jäsenten yhteistyöverkoston sekä kunta-, yritys- ja viestintäverkoston, nuorisotoimijoiden, koulujen ja kansalaisjärjestöjen avulla kaikkialle Suomeen.

Pitä Saaristo Siistinä ry tuo PlastLIFE-hankeeseen asiantuntemuksensa roskaantumiskysymyksissä. Vuonna 2025 PSS ry:n vastuulla on toteuttaa Siisti Biitsi -ohjelmaa osana hanketta. Tavoittemme hankkeessa on vähentää muovien ja muiden roskien määrää vesistöissä ja luonnossa ympäristökasvatuksen ja kansalaistieteen keinoin.

6.1.4 Veneiden septi- ja pilssivesien imutyhjennyslaitteiden verkostokartoitus Pohjanlahdella

Jatkamme vuonna 2024 käynnistynyttä Pohjanlahden veneiden septi- ja pilssivesien imutyhjennyslaitteiden verkostokartoitushanketta. Kristiinankaupungista Tomioon ulottuvassa hankkeessa tarkistetaan nykyisten laitteiden toimivuus ja selvitetään, tarvitaanko alueella uusia imutyhjennyslaitteita. Lisäksi hankkeen tavoitteena on opastaa satamatoimijoita imutyhjennyslaitteiden hyvään ylläpitoon.

Tämän kaksivuotisen hankkeen tarkoitus on edistää vesiympäristön suojelua sekä edesauttaa matkailun ja vesillä liikkumisen ympäristöystävällistä kehittymistä ja haittavaikutusten vähenemistä.

Hanke saa rahoitusta Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselta Vesi- ja ympäristönhoidon edistämisen sekä Vesien suojelun tehostamisohjelmista. Hanke alkoi 13.5.2024 ja päättyy 15.11.2025.

6.1.5 Saimaan septi- ja pilssivesiverkostokartoitus

Jatkamme vuonna 2024 käynnistynyttä Järvi-Suomen septi- ja pilssivesiverkostokartoitusta Pohjois-Karjalan, Pohjois-Savon ja Etelä-Savon alueelle. Veneiden käymäläjätteiden ja pilssivesien imutyhjennyspaikkojen määrä on alueella vaihdellut eikä paikkojen tarkka lukumäärä ole ollut tiedossa. Vuoden 2025 aikana hankkeessa tullaan tekemään kyselytutkimus alueen veneilijöille.

Hankkeen tavoitteena on tuottaa raportti, jossa esitellään ajantasainen tilanne satamien veneissä syntyvien käymälävesien imutyhjennyslaitteiden (septilaite) ja öljyisten pilssivesien imutyhjennyslaitteiden sijainneista hankkeeseen kuuluvilla alueilla.

Hankkeen toisena tavoitteena on löytää ja osoittaa vesistöalueet, jotka vaativat laitteiden osalta täydennystä. Raportissa tullaan myös ohjeistamaan satamanpitäjiä imutyhjennyslaitteiden ylläpitoon ja toimintavarmuuden lisäämiseen. Hankkeen avulla kartoitetaan myös satamien valmiutta ottaa vastaan kemiallisten käymälöiden jätevesiä.

Hanke on kaksivuotinen (2024–2025), ja se edistää vesiympäristön suojelua sekä parantaa matkailun ja vesillä liikkumisen ympäristöystävällistä kehittymistä ja haittavaikutusten vähenemistä. Vain riittävän kattavaa ja toimivaa verkostoa hyväksikäyttäen veneilijällä on mahdollisuus toimia käymälä- ja pilssivesijätteiden osalta oikein ja lainmukaisesti. Hanke on Euroopan Unionin osarahoittama.

6.2 Haussa olevat

6.2.1 ReNuW-Hubs (ent. Resurssikontti 3.0/UNUSLUA)

ReNuW-Hubs on projekti-idea, jolle haettiin rahoitusta Interreg Central Baltic -ohjelmasta 2023 sekä uudestaan vuonna 2024. Projektin pääpartnerina toimii Turun Yliopisto. Muut partnerit ovat Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy, Eesti Maaülikool, University of Latvia ja Latvia University of Life Sciences and Technologies. Projektin ideana on kehittää ja pilotoida kuljetettavaa jätevedenpuhdistamoita. Tavoitteena on edistää muun muassa saaristoon ja veneilyyn liittyvää lietekäsittelyongelmaa muun muassa testaamalla VTT:n valmistamaa liikuteltavaa puhdistuskonttia M/S Roopella Saaristomerellä. Projektille on haettu rahoitusta kahteen kertaan CB Interreg -rahoituskanavasta tuloksetta. Kehitystyötä jatketaan ja toisia rahoituskanavia on myös kartoitettu. Osa näistä rahoituskanavista on mahdollisia vain suomalaisille projektipartnereille, ja tämä versio hankeideasta suomalaispartnereineen kulkee nimellä Resurssikontti 3.0. Hankehakemus on lähetetty eteenpäin lokakuussa 2024, ja sen läpikäyminen selviää alkuvuodesta 2025.

6.2.3 ACWA-Life

ACWA-Life on lyhenne hankenimestä "Actions for Waters". Hankkeen tarkoituksena on tukea Suomen vesien- ja merenhoitosuunnitelmien toimenpideohjelman toteuttamista. Hankkeen valmistelua koordinoi Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus. Alustava budjetti on suunniteltu olevan noin 28 miljoonaa euroa, ja hankeaika olisi kahdeksan vuotta (2026–2034). Ensimmäisen vaiheen hakemus on lähetetty syyskuussa 2023, ja toisen vaiheen hakemuksen lähetys tapahtui maaliskuussa 2024. Ensimmäiseen hakuvaiheeseen ovat sitoutuneet 17 partneria. Hanke ei saanut rahoitusta ensimmäisellä hakukerralla. Hanke sai tarvittavat määrät arviointipisteitä rahoitusta varten, mutta samalla kertaa oli tullut niin monta muutakin hyvää hakemusta, että ACWA-Life jäi varasijalle. Hankerahoituksen hakemista kokeillaan uudestaan, se lähetetään eteenpäin päivitettyinä alkuvuodesta 2025.

Hankkeella haetaan ratkaisuja vesien- ja merenhoidon haasteisiin ja toteutuksen pullonkauloihin. Tällaisia haasteita ovat esimerkiksi vaillinaiset tai riittämättömät toteutukset, tiedonpuute, rahoitusten kohdennusongelmat sekä prosessien yhdistämisen ja ketjuttamisen puutteet. Olemme hankehaussa luvanneet toteuttaa Roope-satamaohjelmaa laajemmin sekä tehdä makroroskien monitorointia järvien rannoilla. Roope-satamaohjelma pyrkii vastaamaan hankkeessa toimenpiteeseen "Veneilyn ympäristövaikutusten vähentäminen". Järvien rantaroskaseuranta vastaa toimenpiteeseen "Rantojen virkistysalueiden roskaantumisen vähentäminen".

6.2.4 Uudet imutyhjennuslaitteet Saaristomerelle

Haettu syksyllä 2024 rahoitusta Maaseutuinvestoinneista kahteen uuteen laiturimalliseen imutyhjennuslaitteeseen Saaristomerelle. Jos rahoitus saadaan, laitteilla pystytään korvaamaan vanhentuneita laitteita uusilla laitteilla, joiden käytettävyys on huomattavasti parempi.

6.2.5 Hulevesien roskaantuminen

Tavoitteena vuodelle 2025 on laajentaa osaamista ja hankkia lisää tietoa hulevesien roskaantumisesta. Rahoitusta uuteen tutkimushankkeeseen on haettu Nesslingin säätiöltä, ja siinä on tarkoitus tutkia hulevesien roskaantumista yhden kaupungin sisällä. Rahoituspäätösten tarkkaa julkaisuaikaa ei ole tiedossa, mutta hanke on tarkoitus toteuttaa vuoden 2025 puolella.

7. Viestintä

PSS ry:n viestinnän tehtävänä on tukea yhdistyksen strategian toteutumista. PSS ry:n viestintä rakentaa pitkäjänteisesti PSS ry:n brändiä ja tukee yhdistyksen työtä johdonmukaisella ja strategiaan perustuvalla viestinnällä kaikissa yhdistyksen kanavissa.

PSS ry:n viestintä on avointa, aitoa, tasapuolista, ennakoivaa, positiivista ja rentoa. Kaikki materiaalit tuotetaan suomeksi ja ruotsiksi. Ympäristöviestintä on ratkaisukeskeistä ja keskittyy kannustavaan ilmaisuun. Haluamme tehdä vaikuttavaa viestintää huumoria unohtamatta. Viestintä ei ole kasvotonta, vaan yhdistys tuo esiin henkilöitä ja tarinoita työn takana. Yhdistyksen visuaalinen viestintä on yhtenäistä.

PSS ry:n valtakunnallisesta viestinnän ja markkinoinnin suunnittelusta ja toteutuksesta vastaa viestinnän ja varainhankinnan tiimi. Tarvittaessa käytetään ulkopuolisia viestintä- ja markkinointialan toimistoja tai freelancereita. Viestintä- ja varainhankintatiimi on ajan hermolla ja koulutautuu säännöllisesti.

Viestinnän kohderyhmiä ovat yhdistyksen jäsenet, lahjoittajat, kaikki vesilläliikkujat, satamapitäjät, veneseurat, vesistöjen tilasta kiinnostuneet kansalaiset, yhteistyökumppanit ja muut sidosryhmät, kuten viranomaiset, projektipartnerit, kuntien edustajat, muut Itämeri- ja ympäristöjärjestöt, ympäristökasvatusta tekevät tahot, poliittiset päättäjät ja lehdistö.

Ulkoisen ja sisäisen viestintä

PSS ry:n digitaalisen viestinnän kanavia ovat nettisivut, mobiilisovelluksen tavoin toimiva Roope-palvelukartta ja sähköinen uutis- ja jäsenkirje. Sosiaalisen median kanavia ovat Facebook, Instagram, YouTube sekä LinkedIn-tili. Ahvenanmaan toiminnalla sekä Pääjärjestön ja Saimaan aluksilla on aktiiviset omat sosiaalisen median kanavansa. Siisti Biitsi -ohjelmalla on omat verkkosivunsa, sosiaalisen median kanavansa ja mobiilisovellus talkoiden merkitsemiseen ja kerättyjen rantaroskien raportointiin.

Sähköisen viestinnän rinnalla jatkamme yhdistyksen tuttua ja tykättyä Roope-lehteä. Lehti ilmestyy vuonna 2025 keväällä suomen- ja ruotsinkielisinä versioina. Lehden päätoimittajana toimii viestintäpäällikkö ja taitosta vastaa graafisen alan freelancer Jaska Poikonen. Sisältö tuotetaan PSS ry:n viestintätiimissä. Lehdessä tuodaan esille yhdistyksen työtä ja ajankohtaisia ympäristöasioita. Lisäksi lehdessä julkaistaan muun muassa mielenkiintoisia henkilöhaastatteluja ja ympäristöaiheisia artikkeleita. Roope-lehti vahvistaa PSS ry:n brändiä ja sitouttaa "roopelaisia": jäseniämme, lahjoittajia ja yhteistyökumppaneitamme.

PSS ry pyrkii saamaan konkreettisella toiminnalla ja projekteilla myönteistä näkyvyyttä myös mediassa. Lähetämme lehdistötiedotteita ja järjestämme lehdistötapaamisia tarpeen mukaan.

Toteutamme yhdistyksen sisäistä viestintää säännöllisten henkilökuntapalavareiden, aluetapaamisten, syystapaamisen, Teams-sovelluksen ja viikoittaisten raportointien avulla.

Vuoden 2025 painopisteitä viestinnässä

Ympäristöviestinnällä edistetään yhdistyksen tekemää ympäristökasvatustyötä ja välitetään tietoa kestävästä vesilläliikkumisesta, vesistöjen roskaantumisen, rehevöitymisen ja kemikalisoitumisen ehkäisystä. Viestintä kertoo yhdistyksen työstä toiminta-alueillamme, ympäristöprojekteista, ohjelmista ja kampanjoista. Viestintä tukee yhdistyksen roolia vesistöretkeilyn ja -matkailun edistäjänä. Viestinnällä on tärkeä tehtävä PSS ry:n tunnettuuden lisäämisessä, jäsen- ja varainhankinnan edistämässä ja olemassa olevien tukijoiden sitouttamisessa. Viestintä välittää myös positiivista työnantajamielikuvaa ja vahvistaa yhdistyksen mainetta muun muassa luotettavana ja haluttuna yhteistyökumppanina.

Näiden lisäksi vuoden 2025 viestintää värittävät:

- **Roope-satamaohjelman markkinointi**

Roope-satamaohjelma täyttää 15-vuotta. Sen kunniaksi ohjelman logo on uudistettu ja tuomme Roope-satamaohjelman historiaa esiin viestinnässämme sekä Satamawebinaarissamme. Kehitämme ohjelmaa entisestään yhteistyössä ohjelmassa mukana olevien satamien kanssa.

- **Rehevöitymisen ehkäisy vesistömatkailussa**

Tuomme viestinnässämme erityisesti esiin kentällä tehtävää työtä liittyen vesilläliikkujien käymäläjätteisiin ja rehevöitymisen ehkäisyyn. Seuraamme ja tiedotamme muun muassa uusien veneiden käymäläjätevesien imutyhjennysasemien sijoittamisesta sekä imutyhjennysverkoston kartoitukseen liittyvistä hankkeista. Laadimme verkostoa kartoittavan kyselyn satamille ja veneilijöille.

- **Ympäristöprojektien tuloksien näkyväksi tekeminen**

Sekä Re:fish- että Nursecoast II -hankkeissa on vuonna 2025 vaihe, jolloin hankkeen tuloksista tullaan viestimään muun muassa animaatioiden ja infografiikoiden keinoin.

- **Yhdistyksen tunnettuuden vahvistaminen Ahvenanmaalla**

Toteutamme esittelyvideon työstämme Ahvenanmaalla.

- **Siisti biitsi -ohjelman tavoitettavuuden parantaminen**

Siisti biitsi -sovellus ja markkinointimateriaaleja tullaan uudistamaan.

7.1 Kampanjat

7.1.1 Mahanpuruja muovista -viestintäkampanja roskaantumista vastaan

Mahanpuruja muovista -viestintäkampanjan tavoite on lisätä tietoa siitä, että mikään roska ei kuulu kadulle tai katukaivoon. Roskat voivat nimittäin kulkeutua katukaivojen kautta suoraan lähimpään vesistöön ja sieltä jopa kalan kitaan. Kampanjassa katukaivojen kansia merkitään informatiivisilla värikkäillä kalatarroilla, jotta tieto roskien kulkureiteistä lisääntyisi ja roskaantuminen vähenisi. Kampanjaa toteutetaan perinteisesti elokuun kahtena viimeisenä viikkona, mutta osallistujat voivat halutessaan poiketa yhteisestä kampanja-ajasta maksimoidakseen kampanjan näkyvyyden esimerkiksi vilkkaan matkailusesongin aikana.

Vuonna 2025 kampanjassa hyödynnetään aiemmilta vuosilta tuttua konseptia ja kampanjailmettä. Kaupungeille, kunnille ja muille toimijoille tarjotaan valmis kampanjapakettia, johon kuuluvat kaivonkansitarrat, viestintäohjeet ja Itämeri/Järvi alkaa katukaivosta -animaatiovideo. Halutessaan osallistujat voivat tilata pakettiin myös roskistarroja, joissa kerrotaan Suomen yleisimmät, kuluttajalähtöiset rantaroskat.

Materiaali- ja osallistumiskustannukset pyritään pitämään mahdollisimman matalina, jotta mahdollisimman moni kaupunki, kunta ja toimija ympäri Suomen osallistuisi kampanjaan ja viestisi lähivesistöjen ja Itämeren roskaantumista vastaan.

7.2 Tapahtumat

Yhdistys osallistuu erilaisiin tapahtumiin yhteiskunnallisen tilanteen sen salliessa. Tapahtumat ja messut ovat tärkeä osa yhdistyksen toimintaa.

Mahdollisia vuoden 2025 tapahtumia:

- Vene 25 Båt -messut helmikuussa
- Kuopion Kallavesj -messut 4.–6.4.
- PSS ry:n vuosittainen Satamat ja ympäristö -seminaari järjestetään keväällä webinaarina 12.3.
- Yhdyskuntatekniikka-messut Tampereella 14.–15.5.
- Kesärauha- ja Ruisrock-festivaalit Turussa (Siisti Biitsi -yhteistyötä)
- Kokkolan Vesille-messut
- Roopen nimipäivä 7.6. – kaikilla aluksilla kahvitarjoilu, kesän avaus
- Itämeripäivä Turussa ja Helsingissä 28.8.
- Suomen Luonnonpäivä 30.8. "Vietä päivä vesillä/rannalla"
- Siisti Biitsi -talkootapahtumia niin meren rannikolla, sisävesillä kuin Ahvenanmaallakin
- Ahvenanmaalla: Sjöfartensdag, Föglöveckan, PokerRun, Rockoff, Åland Sea Jazz, Kökarveckan m.fl.
- Roskienkeruvene Skräpinsamlingbåten Rooska-Roope besöker Åland under sommaren
- Osallistutaan koko toiminta-alueella erilaisiin veneily- ja kesätapahtumiin kuten Pax Navis, Päijännepurjehdus, Yhdessä vesille, Valojen yö. Myös huoltoalukset miehistöineen osallistuvat osaan tapahtumista huoltotöiden salliessa.

7.3 Roskienkeruvene Roska-Roope

PSS ry:n roskienkeruvene Roska-Roope lanseerattiin yhdistyksen 50-vuotisjuhlavuoden kunniaksi vuonna 2019. Roska-Roope on 5,5 metriä pitkä katamaraanityyppinen, aurinkosähköllä kulkeva vene, joka kerää pintaroskaa pois vesistöistä. Vene kiertää kesän aikana Suomen eri tapahtumissa niin merellä kuin sisävesilläkin. Roskien keräämisen lisäksi veneellä halutaan tuoda vesistöjen roskaantumisongelma näkyväksi ja herättää keskustelua aiheesta.

Vuonna 2025 tavoitteena on edellisten vuosien malliin näkyä kesän suurimmissa veden äärellä järjestettävissä yleisötapahtumissa, kuten Jyväskylän Suomipop-festivaaleilla ja Secto-rallissa, Porin SuomiAreenassa ja Pori Jazzeilla, Turun Kesärauhassa, Ruisrockissa, DBTL- ja Turku Sea Jazz -tapahtumissa sekä liikkua säännöllisesti Aurajoessa siivoamassa pintaroskaa. Helsingissä keskitytään Helsinki-päivään sekä liikkumaan keskustan ranta-alueilla kesäsesongin aikaan. Myös kesällä 2024 hyväksi havaittu vierailu Ahvenanmaan tapahtumissa pyritään toteuttamaan tulevinakin vuosina.

Vuonna 2024 aloitimme yhteistyön Origin by Ocean -yrityksen kanssa pilotoimalla sinilevän keruuta Roska-Roope-aluksellamme. Vuonna 2025 jatkamme yhteistyötä auttaen tätä kemianteollisuuden startup-yritystä kehittämään toimivia ja skaalattavia malleja haitallisen levän keräämiseen ja siten ratkaisemaan sinilevän aiheuttamia ympäristöongelmia.

8. Yhteiskuntasuhteet, yhteistyökumppanit, jäsen- ja varainhankinta

Yhteiskuntasuhteissa keskitymme yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen niin kansallisella kuin paikallisellakin tasolla. Tarjoamme päättäjille ajantasaista tietoa vesistöjen ympäristöongelmista ja haastamme kuntia aktiiviseen yhteistyöhön rakentamaan kestävä ja vastuullista tulevaisuutta niin vesistöretkeilylle kuin vesistöjen suojelemiseksi.

Yritysyhteistyö ja varainhankinta ovat tärkeä osa PSS ry:n toimintaa, näkyvyyttä ja taloutta. Sen avulla kehitämme palveluitamme sekä sitoutamme ja aktivoimme sidosryhmiämme entistä laajemmin vesiympäristön suojeeluun ja tekoihin puhtaampien vesistöjen puolesta.

Tavoitteenamme on sitouttaa nykyiset kumppanit luomalla yritysyhteistyön konsepteja, joiden kautta tarjotaan keinoja tavoittaa yhteisiä kohderyhmiä yhteisellä viestillä, saada yrityksen henkilökunta mukaan yhteistyöhön ja auttaa yritystä toteuttamaan yhteiskuntavastuullisuuttaan. Lisäksi tehostamme yrityksille suunnattua ja vaikuttavaa ympäristöviestintää. Tavoitteena on solmia uusia pitkäaikaisia, strategisia kumppanuuksia sopivien yhteistyötahojen kanssa ja lisätä kannatusyritysten määrää.

Kehitämme varainhankinnan volyymia ulkoisten digitaalisten alustojen, uudistettujen saavutettavien verkkosivujemme ja lahjoitusviestinnän avulla uusien potentiaalisten lahjoittajaryhmien löytämiseksi. Lahjoitusmuotojamme ovat kerta-, kuukausi-, yritys-, merkkipäivä-, muisto- ja testamenttilahjoitusta. Uusia digitaalisia lahjoitusmuotoja kehitämme pienlahjoittamisen automatisoimiseksi ja ajantasaistamiseksi.

Kasvatamme lahjoittajapotentiaalia yleisen filantropian ja vastikkeettoman hyväntekeväisyyden suuntaan panostamalla erityisesti vesistöjen ympäristötyöstä kiinnostuneiden yksityishenkilöiden, säätiöiden ja yhteisöjen saavuttamiseen. Tässä käytämme apuna erityisiä toiminnastamme vakuuttuneita ja vaikuttuneita lähettiläitä. Yrityksille tarjotaan mahdollisuutta tehdä lahjoitus suurlahjoittajatasolla. Samalla kehitämme lahjoittajasuhteiden hoitoa panostamalla lahjoittajaviestintään ja lahjoittajatapaamisiin.

Yritysyhteistyöstä vastaavat toiminnanjohtaja ja varainhankintapäällikkö.

Jäsenhankinnassa keskitymme uusien potentiaalisten tahojen tunnistamiseen sekä digitaalisen jäsenhankinnan kehittämiseen. Erityinen kohderyhmä ovat veneilyseurojen jäsenet, joita pyrimme houkuttelemaan jäseniksemme seurojen kanssa tehtävällä yhteistyöllä. Jatkamme nuorten tavoittamista ja houkuttelemista mukaan toimintaan.

Vuoden 2025 päätavoitteet:

- Edistämme varainhankintaa ja vaikuttamistyötä erityisesti Pohjanlahden alueella uuden huoltoalueen rahoituksen varmistamiseksi.
- Kasvatamme pienlahjoitusten volyymia automatisoimalla lahjoituspolkua, hyödyntämällä pienlahjoituksissa ja kuukausilahjoituskampanjoissa digitaalisia alustoja sekä uusia verkkosivujamme.
- Panostamme erityisesti yksityishenkilölahjoituksiin ja säätiötukeen sekä yritysyhteistyöhön major gift -tasolla.
- Jatkamme vuonna 2024 lanseerattua Roskattomat lomamuistot -jäsenhankintakampanjaa. Pyrimme löytämään kanavat erityisesti mökkeilijöiden ja vapaa-ajankalastajien tavoittamiseksi ja liittymiseksi jäseniksi.

9. Vaikuttavat verkostot

Osallistumme mahdollisuuksien ja resurssien mukaan ympäristötyössä tärkeiden verkostojen toimintaan, jotta pysymme ajan tasalla viranomaisten, yhteistyökumppaneiden sekä asiantuntijoiden työstä. Olemme mukana päättämässä asioista, joilla vaikutetaan vesistöjemme ja jäsenistömme kannalta tärkeisiin asioihin.

- PSS ry on jäsenenä Vastuullinen lahjoittaminen ry:ssä
- PSS ry on mukana nelikantayhteistyössä Suomen Purjehdus ja Veneily ry:n, Suomen Meripelastusseuran ja Finnboat ry:n kanssa.
- PSS ry on jäsen Finnboat ry:ssä.
- PSS ry:n edustajat kuuluvat Suomen Purjehdus ja Veneily ry:n Viestintä- ja markkinointitoimikuntaan, Ympäristökomiteaan sekä Satamakomiteaan.
- PSS ry on mukana Clean Europe -verkostossa, toiminnanjohtaja sen hallituksessa
- PSS ry on Jätehuoltoyhdistys ry:n jäsen.
- PSS ry on mukana Helsingin kaupungin roskaantumisen hillinnän ohjausryhmässä.
- PSS ry:n edustaja kuuluu Varsinais-Suomen maakunnan yhteistyöryhmän (MYR) järjestöjaostoon.
- PSS ry:n edustaja kuuluu HELCOMin Marine Litter Expert Group -ryhmään.
- PSS ry:n edustaja kuuluu Euroopan komission Technical Group on Marine Litter -ryhmään.
- PSS ry:n edustajat ovat mukana Varsinais-Suomen ja Satakunnan vesien- ja merenhoidon yhteistyöryhmän työskentelyssä.
- PSS ry:n edustaja on mukana Rannikkovesien kunnostusverkostossa, jota vetävät ELY-keskukset
- PSS ry:n edustaja on mukana Traficommin vetämässä Veneilyverkosto-ryhmittymässä.
- PSS ry:n edustaja on Lounais-Suomen jätehuollon lieteprojektin ohjausryhmässä.
- PSS ry:llä asiantuntijaedustaja Saimaan Virkistysalueyhdistys ry:ssä.
- PSS ry:llä on edustaja Ympäristöministeriön vetämässä Vesien- ja merenhoidon yhteistyöryhmässä
- PSS ry:llä on edustaja Närpes skärgård skötsel- och användningsplan -ohjausryhmässä
- PSS ry:llä on jäsen Itä-Suomen jätehuollon alueellisessa yhteistyöryhmässä (ELY-keskukset)
- PSS ry on jäsen Pohjanmaan Vesi ja Ympäristö ry:ssä
- PSS ry:llä on edustaja Merenkurkun Maailmanperintöneuvottelukunnassa
- PSS ry:n edustaja mukana Ahvenanmaalla toimivassa Bärkraft-verkostossa ja sen työryhmissä, jotka toteuttavat ja seuraavat maakunnan kehittämis- ja kestävyysagendan tavoitteiden 3 ja 4 toteutumista.